Sþ. **215. Svar** [140. mál]

landbúnaðarráðherra við fyrirspurn Hjörleifs Guttormssonar um þróun kaupmáttar launaliðar bóndans.

1. Kaupmáttur launaliðar bóndans 1978–1986.

Verðlagsgrundvöllur landbúnaðarafurða
- Launaliður bóndans 1978 - 1986.

1. september 1978		kr.	á verðlagi ágúst 1986
a)	Dagvinna, 81 vika	3.297.510	618.547.26
b)	Eftirvinna, 500 st.	712.425	133.636.75
c)	Nætur og helgidagavinna, 600 st.	1.099.170	206.182.42
d)	Orlof, 8.33%	425.588	79.831.84
e)	Sjóðagjöld	19.371	3.633.61
f)	Fríðindi	101.797	19.095.o9
g)	Veikindaálag	32.975	6.185.45
		5.688.836	1.067.112.43

Bústærð:
10 kýr, 1 kvíga, 2 geldneyti,
2 kálfar og 204 kindur = 440 ærgildi.

1. september 1979

a)	Dagvinna, 81 vika	474.052	609.236.15
b)	Eftirvinna, 500 st.	1.027.110	131.625.o9
c)	Nætur og helgidagavinna, 600 st.	1 584.684	203.078.72
d)	Orlof, 8.33%	613.575	78.630.2o
e)	Sjóðagjöld	27.928	3.579.oo
f)	Friðindi, 6.408 x 0.6 x 81 vika	311.429	39.909.91
g)	Veikindaálag	73.658	9.439.34
	Samtals	8.392.436	1.075.498.41

Bústærð:
10 kyr, 1 kvíga, 2 geldneyti,
2 kálfar og 204 kindur = 440 ærgildi.

1. september 1980

a)	Laun (3520 klst.) á dagvinnukaupi	7.564.040	624.636.96
b)	25% álag á a)vegna óreglulegs vinnutíma og friðinda	1.891.010	156.159.24
c)	8.33% orlof á lið a) og b)	787.608	56.040.52
	Samtals	10.242.656	845.836.72

Bústærð:

kyr	193.4 ærgildi
geldneyti	41.6 "
sauðfé	205.0 "
	440.0 ærgildi

1. september 1981

a)	Laun (3520 klst.) á dagvinnukaupi	114.509.12	635.758.52
b)	25% álag á a)vegna óreglulegs vinnutíma og friðinda	28.627.28	158.939.63
c)	8.33% orlof á lið a) og b)	11.923.26	66.198.34
	Samtals	155.059.56	860.896.5o

Bústærð:

kyr	193.4 ærgildi
geldneyti	41.6 "
sauðfé	205.0 "
	440.0 ærgildi

15. september 1982

a)	Laun (3520 klst.) á dagvinnukaupi	176.535.o4	640.263.29
b)	25% álag á a) vegna óreglulegs vinnutíma og friðinda	44.173.o8	160.208.43
c)	8.33% orlof á lið a) og b)	18.381.71	66.667.41
	Samtals	239.050.51	867.139.13

Bústærð:

kyr	193.4 ærgildi
geldneyti	41.6 "
sauðfé	205.0 "
	440.0 ærgildi

1. október 1983.

a)	Laun (3520 klst.) á dagvinnukaupi	253.722	462.327.24
b)	25% álag á a) vegna óreglulegs vinnutíma og fríðinda	63.431	115.582.72
c)	10.17% orlof á lið a) og b)	32.254	58.772.61
	Samtals	349.407	636.682.57

Bústærð:

kyr	193.4	ærgildi
geldneyti	41.6	"
sauðfé	205.0	"
	440.0	ærgildi

1. september 1984.

a)	Laun (3520 klst.) á dagvinnukaupi	287.320	454.850.o7
b)	25% álag á a) vegna óreglulegs vinnutíma og fríðinda	71.830	113.712.52
c)	10.17% orlof á lið a) og b)	36.526	57.823.52
	Samtals	395.676	626.386.11

Bústærð:

kyr	193.4	ærgildi
geldneyti	41.6	"
sauðfé	205.0	"
	440.0	ærgildi

1. september 1985.

a)	Laun (3520 klst.) á dagvinnukaupi	423.104	491.786.56
b)	25% álag á a) vegna óreglulegs vinnutíma og fríðinda	105.776	122.946.64
c)	10.17% orlof á lið a) og b)	53.787	62.518.25
	Samtals	582.667	677.251.45

Bústærð:

kyr	193.4	ærgildi
geldneyti	41.6	"
sauðfé	205.0	"
	440.0	ærgildi

1. júní 1986.

a)	Laun (3520 klst.) á dagvinnukaupi	495.444	503.179.3o
b)	25% álag á a) vegna óreglulegs vinnutíma og fríðinda	123.861	125.794.83
c)	10.17% orlof á lið a) og b)	62.983	63.966.35
d)	sjúkragjald	6.822	6.928.51
	Samtals	689.110	699.868.99

Bústærð:

kyr	193.4	ærgildi
geldneyti	41.6	"
sauðfé	205.0	"
	440.0	ærgildi

Athugasemdir:

Við framreikning er miðað við ágúst 1986 og breytingar á framfærsluvísitölu til þess tíma; sjá töflu.

Breytingar framfærsluvísitölu:

September	1978	1186
"	1979	1736
"	1980	2649
"	1981	4007
"	1982	6134
október	1983	12209
september	1984	14053
"	1985	19140
júní	1986	21905
ágúst	1986	22247

Til viðmiðunar við mat á breytingum launaliðar verðlagsgrundvallarins er hægt að nota breytingar á kauptaxtavísitölu iðnaðarmanna annars vegar (60%) og ASÍ-landverkafólks hins vegar (40%). (Heimild: Fréttabréf Kjararannsóknarnefndar). Hér er miðað við september 1980 = 100, en árunum 1978-1979 er sleppt, þar sem uppbygging launaliðar þessi ár er frábrugðin því sem er frá 1980.

Hér að neðan verður gerð nánari grein fyrir þessum útreikningi.

		Vegin kauptaxtavísitala iðnaðarmanna/ASÍ	Launaliður verðlagsgrundvallar
September	1980	100.oo	100.oo
"	1981	169.77	151.39
"	1982	261.o9	233.39
"	1983	358.23	341.13
"	1984	414.85	386.3o
"	1985	565.79	568.86

Samkvæmt línuritinu sem hér fylgir hækkaði kauptaxtavísitalan meira en launaliðurinn milli áranna 1980 og 1981. Það skýrist m.a. af því að veikindagjald, sem færist hér sem launatengd gjöld, var fellt úr launalið grundvallarins. Það var gert vegna þess að sett höfðu verið lög um forfalla- og afleysingaþjónustu í landbúnaði til að bændur fengju aðstoð í veikindaforföllum, þeim að kostnaðarlausu.

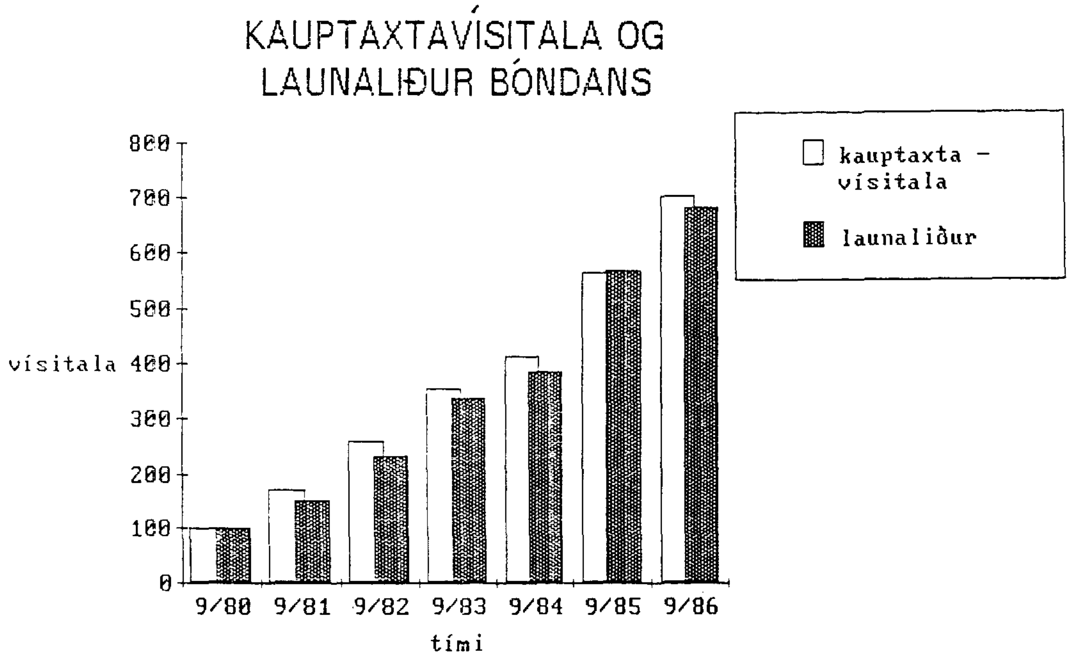

2. Hlutur bænda í verðlagsgrundvelli 1976–1986.

Samkvæmt upplýsingum ritara verðlagsnefndar landbúnaðarins hafa bændur ekki gefið eftir af sínum hlut á verðlagsgrundvelli frá 1978 fram að hausti 1986.

Í september 1986 voru þær breytingar gerðar á uppbyggingu verðlagsgrundvallarins að grundvellirnir verða tveir, þ.e. einn fyrir sauðfjárbú og annar fyrir kúabú.

Samkomulag varð í verðlagsnefndinni um að tekjuhlið verðlagsgrundvallar sauðfjárbúsins yrði þannig reiknuð að meðalverð sauðfjárafurða væri óbreytt frá bráðabirgðagrundvelli frá 24. september 1986. Það bráðabirgðaverð var þannig fundið að verð sauðfjárafurða héldist sama og var á s.l. verðlagsári samkvæmt samkomulagi í verðlagsnefndinni með þeim hækkunum sem leiddi af verðlagsbreytingum á árinu. Þegar þessi ákvörðun var tekin lá fyrir að unnt yrði að ná samkomulagi í nefndinni um hækkun á afurðaverði sauðfjár um 8,8% umfram áðurnefnt bráðabirgðaverð en Landssamtök sauðfjárbænda og fulltrúar framleiðenda í verðlagsnefndinni töldu hagkvæmara að fresta þeirri hækkun um eitt ár til að halda uppi kindakjötsmarkaðnum. Þessi ákvörðun var m.a. forsenda þess að samningar náðust milli ríkisvaldsins og bænda um sama magn kindakjöts innan fullrar verðábyrgðar verðlagsárið 1987–88 og verðlagsárið 1986–87.